

Handläggare
Anders Eriksson

Yttrande över remiss avseende ansökan till Unesco om att biosfärområde Storkriket

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att till biosfärsområde Storkriket avge yttrande i enlighet med upprättat förslag.

Sammanfattning

Lunds kommun har beretts möjlighet att yttra sig avseende förslag till ansökan till Unesco om att bilda biosfärsområde Storkriket. Anstånd har beviljats till den 9 november 2023.

Yttrande har sammanställts av kommunkontoret i samarbete med tekniska förvaltningen och stadsbyggnadskontoret. Lunds kommun har varit delaktig i framtagandet av ansökan både via tjänstepersoner och via förtroendevalda och inrättandet av biosfärsområdet är en viktig fråga för Lunds kommun. Med utgångspunkt i detta bedöms innehållet vara väl känt och förankrat.

Kommunstyrelsen föreslås godkänna upprättat förslag till yttrande.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2023-10-10 Yttrande över remiss avseende ansökan till Unesco om att bilda Biosfärområde Storkriket
- Förslag till yttrande, 2023-10-10
- Missiv till remiss från Storkriket avseende förslag till ansökan om att bilda biosfärområde
- Storkrikets förslag till ansökan att bilda biosfärsområde Storkriket
- Bilaga till Storkrikets förslag till ansökan – strategi 2023–2025 mål, stödprocesser och fokusområden

- Guide till Storkrikets förslag till Unescoansökan

Ärendet

Bakgrund

Lunds kommun har beretts möjlighet att yttra sig avseende förslag till ansökan till Unesco om att bilda biosfärsområde Storkriket.

Hösten 2020 utsåg den svenska programkommittén för Unesco (FN:s organ för kultur, vetenskap och utbildning) Storkriket till ett kandidat område för att bli utnämnt till Sveriges åttonde biosfärområde. Under våren 2021 påbörjades själva kandidaturarbetet, samordnat av Lund, Sjöbo och Eslövs kommuner vilket nu har resulterat i ett förslag till en formell slutansökan till Unesco.

Att bilda ett biosfärområde sker enligt en formaliserad process. Storkriket är just nu inne i en så kallad kandidaturfas. Det innebär att Sveriges nationella biosfärkommitté har beviljat Storkriket att kandidera till att bilda ett nytt biosfärområde. Storkriket förväntas under kandidaturen inleda biosfärbetet, lyssna till biosfärkommitténs rekommendationer samt skicka in den nu föreliggande slutgiltiga ansökan.

Efter remissförfarandet görs eventuella revideringar och sedan beslutar kommunfullmäktige i Lund, Sjöbo och Eslöv om ett slutligt förslag som lämnas in till svenska biosfärkommittén i april 2024. Därefter lämnas ett förslag in till Unesco 2024/2025 och under 2025 förväntas Unesco besluta om att utse Storkriket till ett biosfärsområde.

Biosfärområden är av Unesco internationellt erkända områden med höga och unika natur- och kulturvärden. Områdena ska bidra till att förbättra relationen mellan människa och natur och skapa modellområden för hållbar utveckling och hitta ett hållbart samspel mellan människan och lokala naturvärden. Centralt i alla biosfärområden är att arbetet ska genomföras genom funktionerna bevara, utveckla, stödja. Ett biosfärområde innebär inget skydd i juridisk mening och medför heller inga ytterligare inskränkningar vad gäller markanvändningen, exploatering eller allemansrätt.

Föredragning

Biosfärsområdet Storkriket ber remissinstanserna att yttra sig över ett antal frågeställningar. I den nedanstående texten finns Lunds kommuns svar tillsammans med en kort förklaring kring bakgrunden till den aktuella frågeställningen. Yttrandet har sammanställts av

kommunkontoret i samarbete med tekniska förvaltningen och stadsbyggnadskontoret.

Lunds kommuns synpunkter på det presenterade förslaget på organisation?

Den föreslagna organisationen består av två delar. En del som är ett kommunalt ägandeskap i form av den nu befintliga gemensamma politisk beredningen/utskottet. Den andra delen består av Storkrikets biosfärförening. Sammantaget blir det en agil organisation som möjliggör inkludering, brett deltagande, fler kontaktytor samt är en förändringsbenägen funktion. Inflytande och engagemang kommer därmed från olika håll och bidrar till biosfärområdets strategi, måluppfyllnad och utveckling.

Bedömningen är att då Lunds kommun har deltagit i framtagandet av förslaget till ny organisation och organisationsformen så är förslaget väl förankrat. Det kan dock finnas anledning att förtydliga ansvarsförhållandena mellan den politiska beredningen/utskottet och Storkrikets biosfärförening. Vidare är bedömningen att det finns en risk att Storkrikets anställda får en ansträngd arbetssituation då de får uppdrag från både beredning/utskott och biosfärförening samtidigt som arbetsmiljöansvaret åvilar närmaste chef.

Lunds kommuns synpunkter kring det presenterade förslaget på strategi – innehållande mål, fokusområden och stödprocesser?

De mål, fokusområden och stödprocesser som beskrivs i ansökan utgår från Unesco:s färdplan för biosfärsområden. I bilden nedan sammanfattas strategins innehåll.

ÖVERGRIPANDE MÅLSÄTTNING	
Storkriket ska vara ett väl fungerande modellområde för hållbar utveckling	
MÅL	
<p>Natur Bevara den biologiska mångfalden, återställ och förbättra ekosystemtjänster och främja en hållbar användning av naturresurser.</p> <p>Samhälle Bidra till att bygga hållbara, hälsosamma och rättvisa samhällen, ekonomier och blomstrande mänskliga bosättningar i harmoni med biosfären.</p> <p>Forskning och utveckling Främja biologisk mångfald- och hållbarhetsvetenskap, utbildning för hållbar utveckling och kapacitetsuppbyggnad.</p> <p>Klimat Stöd begränsningen av och anpassningen till klimatförändringarna och andra aspekter av global miljöförändring.</p>	
STÖDPROCESSER	FOKUSOMRÅDEN
<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan och nätverkande • Finansiering och projekt • Kommunikation • Kultur • Lärande och utbildning • Forskning och innovation 	1. Välmående ekosystem och rik biologisk mångfald
	2. Smart förvaltande av vårt vatten
	3. Värdefullt odlingslandskap och lantbruk
	4. Framgångsrikt samspel mellan stad och land
	5. Fantastiska besöksmål och tillgängligt friluftsliv

Bedömningen är att innehållet i strategin stämmer väl överens med prioriterade områden i Lunds kommuns policy för hållbar utveckling och flera underliggande program och planer som till exempel *LundaEko*. Strategin ligger även väl i linje med kommunfullmäktiges mål i ekonomi- och verksamhetsplan (EVP) för 2023–2025 om klimatneutralitet 2030. Vidare är bedömningen att strategin samspelar väl med Lunds kommuns översiktsplan och kan bidra till att ge en samlad riktning för en hållbar utveckling.

Hur kan Lunds kommun engagera sig i biosfärområdets utveckling och måluppfyllnad

Lunds engagemang i Storkriket är en viktig fråga och det finns stora möjligheter för Lunds kommun att engagera sig i utvecklingen. Detta kan ske dels genom de styrdokument som nämns ovan men även genom att Lunds kommun är en av ägarna till biosfärsområdet.

Synpunkter kring det presenterade förslaget på finansiering?

Finansieringen sker främst via bidrag från Lund, Eslöv och Sjöbo kommun samt från Naturvårdsverket. Det kan tillkomma finansiering via externa källor i form av projektmedel. En utmaning med projektfinansiering är dess kortsiktighet, eventuella risk för brister i anställningstrygghet och att arbetet inte på samma sätt kan prioriteras utifrån grundläggande behov, utan i stället styrs av vad det finns för projektmedel att söka.

Lunds kommun framhåller att, i det fall Storkriket söker eller avsätter medel för att anlägga fysiska åtgärder, så måste även medel för underhåll och drift beräknas och ingå i ansökningar/budgeteringar.

Bedömningen är att den bas som de kommunala bidragen ger innebär en nödvändig stabilitet för arbetet med biosfärsområde Storkriket. Det finns dock en risk att budgeten inte medger personalresurser i den omfattning som krävs för att genomföra det mångfacetterade uppdrag som arbetet innebär.

Kommunstyrelsen föreslås godkänna upprättat förslag till yttrande.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunkontoret tillsammans med tekniska förvaltningen och stadsbyggnadskontoret.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Under kandidaturen, åren 2021–2024, sker grundfinansieringen av biosfärskontoret främst genom bidrag från Lund, Eslöv och Sjöbo kommun. Kommunernas respektive bidrag till biosfärsarbetet grundar sig i en beräkningsmetod baserad på andel biosfärområdesyta samt antalet medborgare i kommunerna. Lunds kommun bidrar med 645 000 kronor under 2023 (49 % av den sammanlagda finansieringen). Om ansökan godkänns av Unesco föreslås Lunds kommun finansiera med 1 787 500 kronor årligen (55 % av den sammanlagda finansieringen).

Lunds bidrag om 645 000 kronor per år under kandidaturfasen beslutades i samband med EVP 2020–2022. Om Unesco beslutar om att utse Storkriket till ett biosfärsområde behöver även den utökade finansieringen beaktas i ekonomi- och verksamhetsplanen från och med 2025.

Kommunkontoret

Dokumenttyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2023-10-10

Sida
6 (6)
Diarienummer
KS 2023/0196

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För kännedom:
Biosfärsområde Storkriket
Tekniska nämnden
Byggnadsnämnden